

Mere end hver tiende ung er parkeret på sidelinjen – en fordobling på tre år

114.000 unge er hverken i job eller i gang med uddannelse

Et særudtræk fra Danmarks Statistiks Arbejdskraftundersøgelse (AKU), som AE har fået foretaget, viser, at unge i stigende grad er havnet i arbejdsløshed eller er endt udenfor arbejdsstyrken, og at de samtidig ikke er i uddannelse. Alene på tre år fra 2008 til 2011 er antallet fordoblet fra 57.000 til 114.000 unge. Tendensen til, at stadig flere unge hverken er i job eller under uddannelse bekræftes af registerdata, der samtidig viser, at særligt unge i sidst i 20'erne står uden arbejde og uddannelse.

af arbejdsmarkedsøkonom **Erik Bjørsted**, chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**
forskningschef **Mikkel Baadsgaard** & kommunikationschef **Janus Breck**

9. november 2011

Analysens hovedkonklusioner

- Beskæftigelsesfrekvensen blandt unge mellem 15-29 år er i perioden 2008-2011 faldet med knap 12 procent og er i dag på det laveste niveau, siden man begyndte at måle i 1995. En del af de unge er påbegyndt en uddannelse, men en betydelig andel står imidlertid tilbage uden hverken job eller uddannelse.
- Antallet af unge mellem 15-29 år, der hverken er i job eller under uddannelse er siden 2. kvartal 2008 fordoblet fra 57.000 til 114.000 personer. Mere end hver tiende ung mellem 15-29 år er i dag hverken i arbejde eller under uddannelse.
- Detaljerede registertal bekræfter billede af de unge: En kombination af beskæftigelsesoplysningerne i Arbejdsmarkedsstyrelsens DREAM-register og uddannelsesoplysningerne i Danmarks Statistiks elevregister viser således, at 17 pct. af de unge i 2010 stod uden både job og uddannelse.
- Særligt personer sidst i 20'erne står uden hverken job eller uddannelse.

Kontakt

Forskningschef
Mikkel Baadsgaard
Tlf. 33 55 77 27
Mobil 25 48 72 25
mb@ae.dk

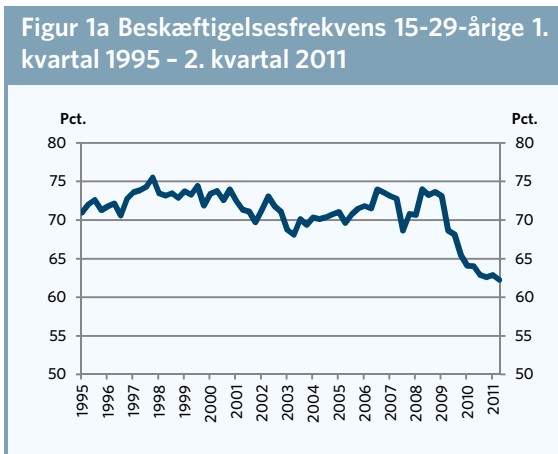
Kommunikationschef
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Rekord mange unge er ikke i arbejde

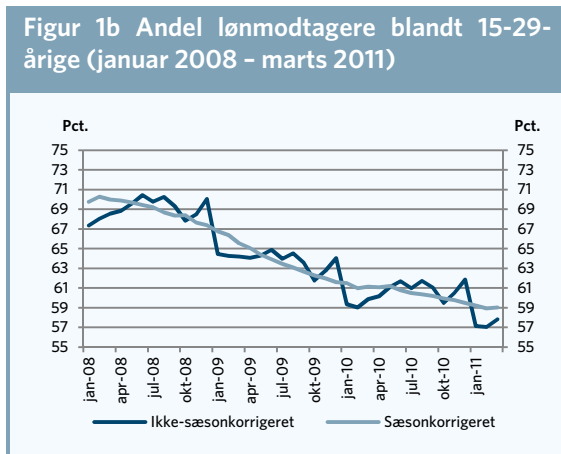
Flere analyser har vist, at det navnlig er de unge som har oplevet et stort beskæftigelsesfald under den økonomiske krise. Det bekræftes både af AKU-statistikken, RAS-statistikken samt af beskæftigelsesoplysningerne i Arbejdsmarkedsstyrelsens DREAM-register.

For eksempel viser AKU-statistikken, at beskæftigelsesfrekvensen blandt de 15-29-årige er faldet med knap 12 pct. point fra 2008 til 2011 (2. kvartal). Beskæftigelsesfrekvensen er dermed aktuelt på det laveste niveau siden 1995, hvor tidsserien begynder, jf. figur 1a.

Tilsvarende viser beskæftigelsesoplysningerne i DREAM, at andelen af lønmodtagere blandt de 15-29-årige er faldet med omkring 11 pct. point fra første halvdel af 2008 til 1. kvartal 2011 – dvs. stort set samme udvikling som AKU. I bilag 1 er vist, at også RAS-statistikken fra Danmarks Statistik viser et markant beskæftigelsesfald blandt de unge. Her er de unges beskæftigelsesfrekvens ligeledes på det laveste niveau siden 1980, hvor statistikken startede.

Anm.: Egen sæsonkorrektur.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik (AKU).

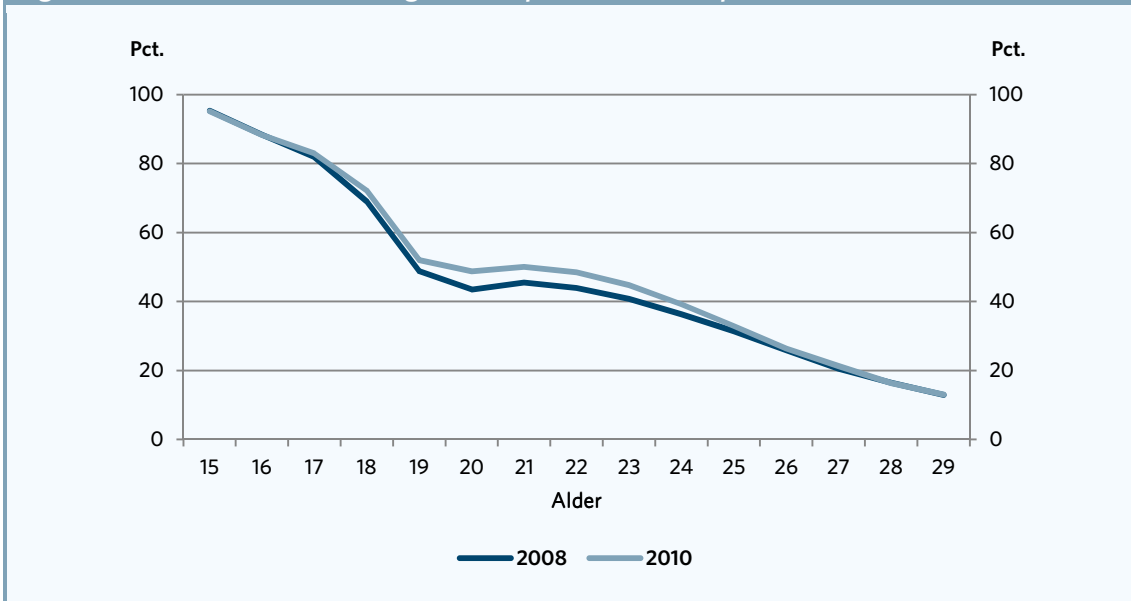
Anm.: Egen sæsonkorrektur.
 Kilde: AE på baggrund af DREAM.

Der er således ingen tvivl om, at der under krisen er sket et markant beskæftigelsesfald blandt de unge – det viser alle tilgængelige statistikker.

Kun en del af de unge er gået i gang med en uddannelse

I de senere år er der imidlertid sket en stigning i antallet af studerende. Data fra det integrerede elveregister fra Danmarks Statistik viser, at det navnlig er blandt de 17-26-årige at studieandelen er steget, jf. figur 2. En del af det beskæftigelsesfald, vi har set, modsvares således af, at flere er under uddannelse end tidligere – og denne "bevægelse" fra beskæftigelse til uddannelse blandt de unge er grundlæggende positiv, fordi der er behov for, at en større andel af de unge opnår en uddannelse. At flere unge tager en uddannelse er således en positiv sideeffekt af den økonomiske krise.

Figur 2 Andel studerende i 2008 og 2010 (september) fordelt på alder

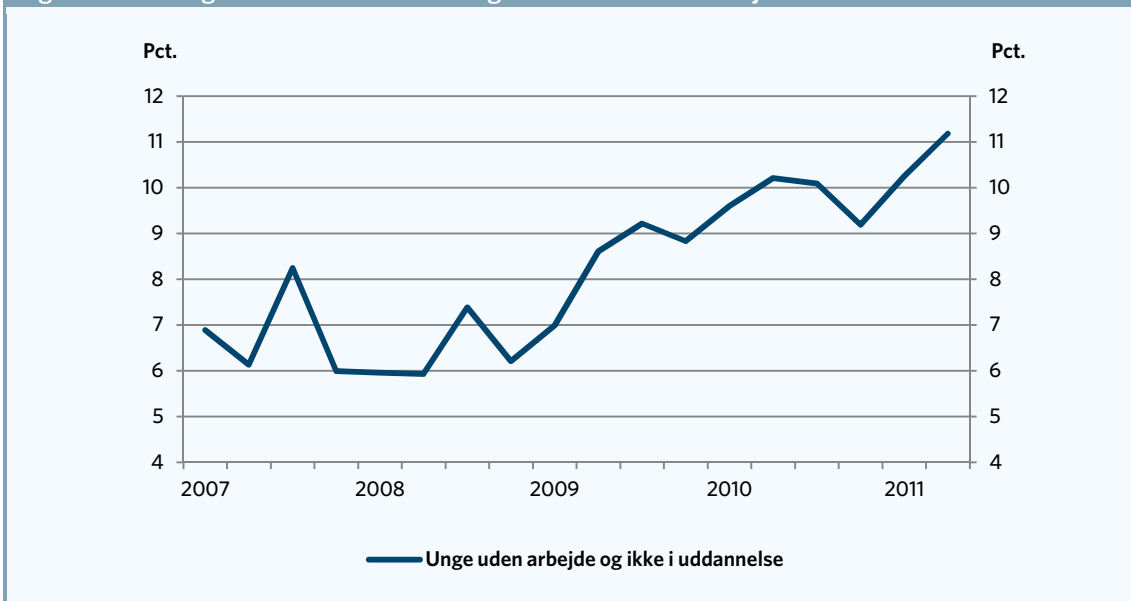
Kilde: AE på baggrund af det integrerede elevregister, Danmarks Statistik.

Unge, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse - ifølge AKU

For at vurdere, *hvor "hårdt"* den økonomiske krise har ramt de unge, må man undersøge hvor mange unge, som hverken er i arbejde eller under uddannelse. Denne gruppe kan både belyses med udgangspunkt i Arbejdskraftundersøgelsen (AKU) og på baggrund af registerdata.

Et særudtræk fra Danmarks Statistiks Arbejdskraftundersøgelse (AKU), som AE har fået lavet, viser, at de unge i stigende grad er havnet i arbejdsløshed eller er havnet udenfor arbejdsstyrken og samtidig ikke er i uddannelse. Det fremgår af figur 3, som viser, at mere end hver tiende ung mellem 15-29 år, hverken er i beskæftigelse eller i uddannelse.

Figur 3. Udviklingen i andelen af 15-29-årige der hverken er i arbejde eller uddannelse

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Unge uden arbejde eller uddannelse: 57.000 i 2008, 114.000 i 2011

Siden krisen satte ind, er andelen vokset kraftigt. I 2008 var det blot 6-7 pct. af de unge mellem 16-29 år, som hverken var i beskæftigelse eller i uddannelse. I 2. kvartal 2011 var det ca. 11 pct.

Tabel 1 viser, at der i dag (2. kv. 2011) er tale om, at 114.000 unge står uden arbejde og samtidig ikke er i gang med en uddannelse. Det er præcis det dobbelte af, hvor mange unge, der stod i samme situation i 2. kv. 2008. Dengang var der tale om 57.000 unge.

Tabel 1. Unge mellem 15-29 år uden beskæftigelse og ikke i uddannelse				
	2.kvt.2008	2.kvt.2009	2.kvt.2010	2.kvt. 2011
Unge uden arbejde og ikke i uddannelse (personer)	57.000	84.000	103.000	114.000
Andel (pct.)	5,9	8,6	10,2	11,2

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Denne gruppe af unge, som hverken har et job eller er under uddannelse, kan dække over mange forskellige persongrupper, herunder ikke-studerende AKU-ledige, førtidspensionister, modtagere af sygedagpenge, ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere mv¹. Samtidig bemærkes, at AKU er en spørgeskemabaseret undersøgelse. Opgørelsen baseres således på de svar, som de unge selv giver om deres beskæftigelses- og studiesituation.

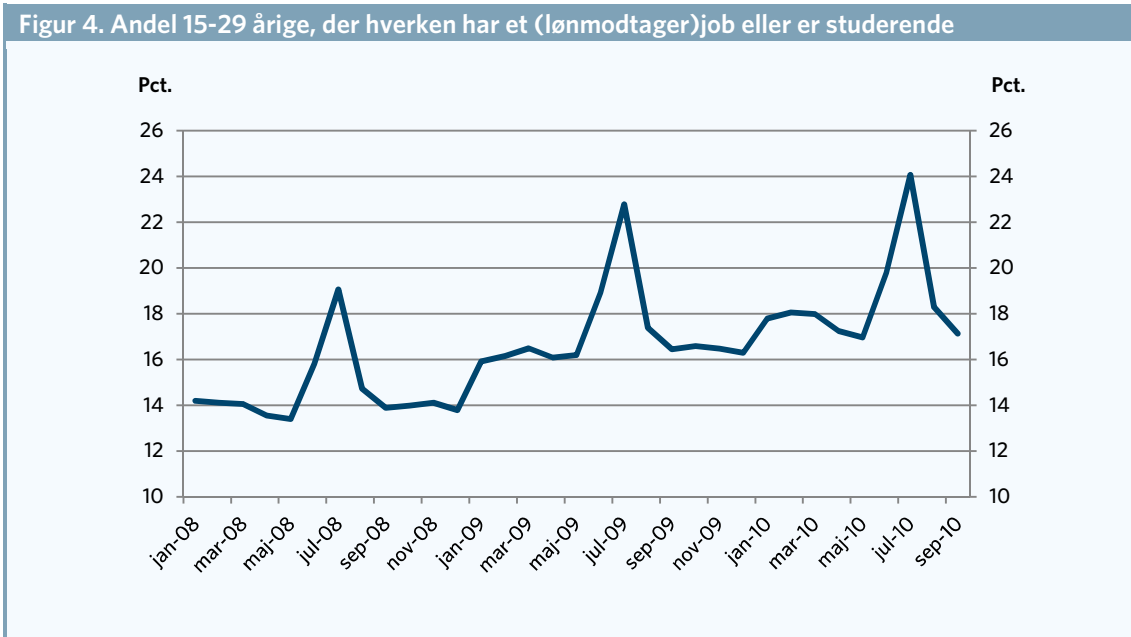
Unge, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse - ifølge registeroplysninger

De administrative registre – som indeholder oplysninger om hele befolkningen – giver ligeledes mulighed for at belyse, hvor mange unge, der aktuelt står hverken er i job eller under uddannelse. Ved at kombinerer beskæftigelsesoplysningerne i Arbejdsmarkedsstyrelsens DREAM-register med uddannelsesoplysningerne i Danmarks Statistiks elevregister er det muligt at undersøge, hvor mange unge, der hverken har et (lønmotager)job eller er under uddannelse. I figur 4 er vist, hvor stor en andel af de 15-29-årige, der hverken er under uddannelse eller er lønmotagere – opgjort på månedsbasis i perioden januar 2008 til september 2010.²

Som det fremgår, var det i september 2010 godt 17 pct. af de unge, der hverken var under uddannelse eller var lønmotager. To år tidligere – dvs. september 2008 – var den tilsvarende andel på knap 14 pct. Registerdata viser således - ligesom AKU-statistikken – en forholdsvis kraftig stigning i andelen af unge, som hverken er under uddannelse eller i job. Det bemærkes, at der er forholdsvis store sæsonmæssige udsving i andelen omkring sommerferien (navnlig juli måned). Det skyldes blandt andet de "huller", der opstår i studieforløbene i forbindelse med overgang fra én uddannelse til en anden – fx mellem afslutningen af en gymnasial uddannelse til påbegyndelsen af en videregående uddannelse. På grund af den korte tidsserie er det ikke muligt at foretage sæsonkorrektion.

¹ Dertil kommer, at der i gruppen også kan indgå personer der i sommermånederne venter på at påbegynde en uddannelse, men som aktuelt hverken er i job eller under uddannelse. Denne gruppe viser sig navnlig i juli måned og kun i begrænset omfang i juni måned. Denne gruppe spiller derfor kun en lille rolle for niveauet i 2. kvartal, hvilket også bekræftes af, at det sæsonkorrigerede antal er stort set det samme som det faktiske antal på 114.000 personer.

² Grunden til, at tidsserien ikke går længere frem er, at det integrerede elevregister fra Danmarks Statistik kun indeholder oplysninger om studieforløb frem til om med september 2010.

Kilde: AE på baggrund af DREAM og Danmarks Statistiks registre.

Antalsmæssigt viser tabel 2, at det i september 2010 var 170.000 personer, der hverken havde et job som lønmottager eller var studerende. Det er 36.500 flere end to år tidligere. Det bemærkes, at personer, der er selvstændigt erhvervsdrivende, indgår i dette tal, da der som nævnt ikke foreligger aktuelle oplysninger om antal unge selvstændige, jf. nedenfor.

Tabel 2. 15-29-årige, der hverken er under uddannelse eller er i job

	2008 (september)	2009 (september)	2010 (september)
Antal unge uden job	133.500	160.500	170.000
Andel (pct.)	13,9	16,5	17,1

Anm: Afrundet til nærmeste 500 personer.

Kilde: AE på baggrund af DREAM og Danmarks Statistiks registre.

Som nævnt er det i ovenstående samkøringen af beskæftigelsesoplysningerne i DREAM med det integrerede elevregister ikke er muligt at medtage (udviklingen) i antal selvstændige, da der ikke foreligger aktuelle data, hvor mange unge, der er selvstændige. De mest aktuelle oplysninger om antal selvstændige blandt de unge foreligger i den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik fra Danmarks Statistik. Denne statistik er en årlig opgørelse over befolkningens arbejdsmarkedsstatus ultimo november, og den seneste opgørelse vedrører november 2009.

Som det fremgår af tabel 3, er det under 1,5 pct. af de unge, som er selvstændigt erhvervsdrivende. Denne andel er stort set uændret fra november 2008 til november 2009. Der er således ikke noget, der tyder på, at udeladelsen af de selvstændige i opgørelserne ovenfor (på grund af manglende data) har nogen nævneværdig betydning for den målt stigning i personer, der hverken er i job eller under uddannelse.

Samtidig bemærkes, at der ifølge den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik har været et fald i andelen af unge, som hverken er under uddannelse eller er i job på 2,9 pct. point fra november 2008 til november 2009. Det er et lidt større fald end i figur 4 ovenfor, når man ser på samme periode.

Tabel 3. Andel studerende og beskæftigede blandt 16-29-årige

	2008	2009	Ændring
	(november)	(november)	
	Pct.		Pct. point
Lønmodtager	66,2	61,1	-5,1
Selvstændig	1,4	1,3	-0,1
Studerende	16,7	18,9	2,3
I alt	84,3	81,4	-2,9

Anm: Personer der både er lønmodtagere og studerende optræder i henhold til RAS-statistikken unger lønmodtagere.
 Kilde: AE på baggrund af Statistikbanken, Danmarks Statistik.

Hvem er de unge, der hverken er under uddannelse eller er i job?

På baggrund af registeroplysninger er det muligt at undersøge nærmere, hvem de unge, der hverken er i uddannelse eller job, er. Det gøres i de nedenstående tabeller.

Det er stort set samme andel af de unge mænd og kvinder, som hverken er under uddannelse eller har job. Blandt de unge mænd er andelen imidlertid steget lidt mere i de seneste par år end tilfældet er blandt kvinder. Det fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Andel 15-29-årige, der hverken er i uddannelse eller er lønmodtagere, fordelt på køn

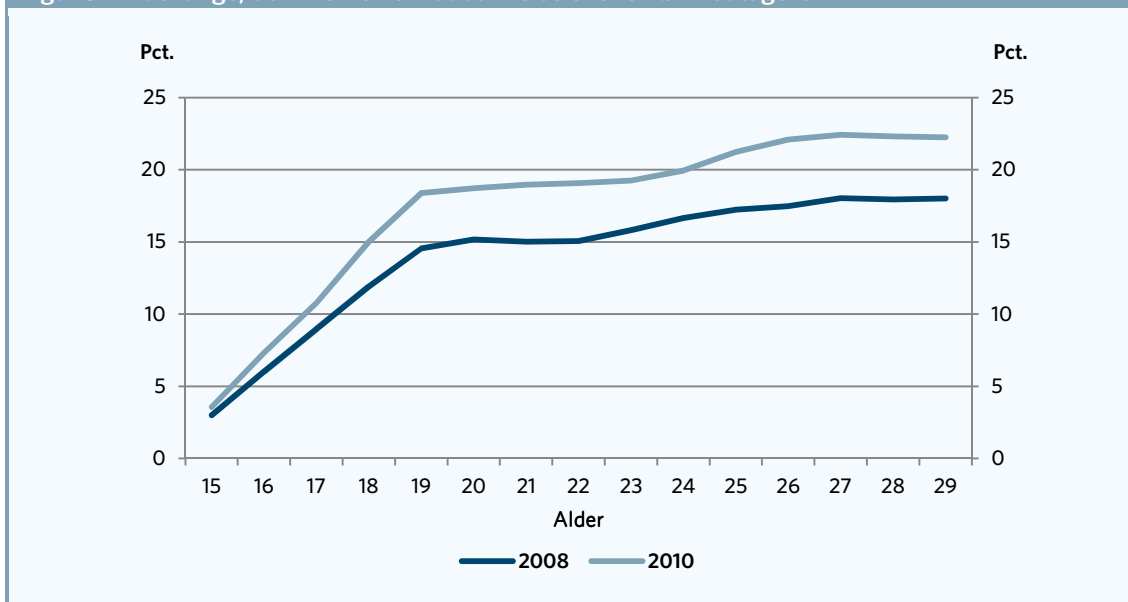
	2008	2010	Ændring
	(september)	(september)	
	Pct.		Pct.point
Mænd	13,2	16,8	3,6
Kvinder	14,6	17,5	2,9
I alt	13,9	17,1	3,2

Kilde: AE på baggrund af DREAM og Danmarks Statistiks registre.

Alder: Særligt de unge sidst i 20'erne ramt – mere end hver femte er endt på sidelinjen

Som det fremgår af figur 5 er problemer med "inaktivitet" blandt de unge stigende med alderen. Blandt de unge i slutningen af 20'erne er det således omkring 22 pct. som hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse i september 2010. Samtidig viser figuren, at tendensen til, at en stigende andel af de unge hverken er under uddannelser eller er i job, gælder for alle aldersgrupper fra 15-29 år.

Figur 5. Andel unge, der hverken er i uddannelse eller er lønmodtagere

Anm.: Opgørelsen vedrører september måned.
 Kilde: AE på baggrund af DREAM og Danmarks Statistiks registre.

De unge på sidelinjen skal tilbage i uddannelsessystemet

De seneste tal fra UNI-C viser, at vi fortsat er langt fra at opfylde målsætningen om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse, det vil sige enten en gymnasial uddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse, i 2015.

Andelen af en ungdomsårgang, som ikke har fået en ungdoms- uddannelse 10 år efter de forlod folkeskolen, ligger på knap 21 procent. Det er således lidt over en femtedel af en ungdomsårgang, der står uden ungdomsuddannelse 10 år efter afslutningen af 9. klasse.

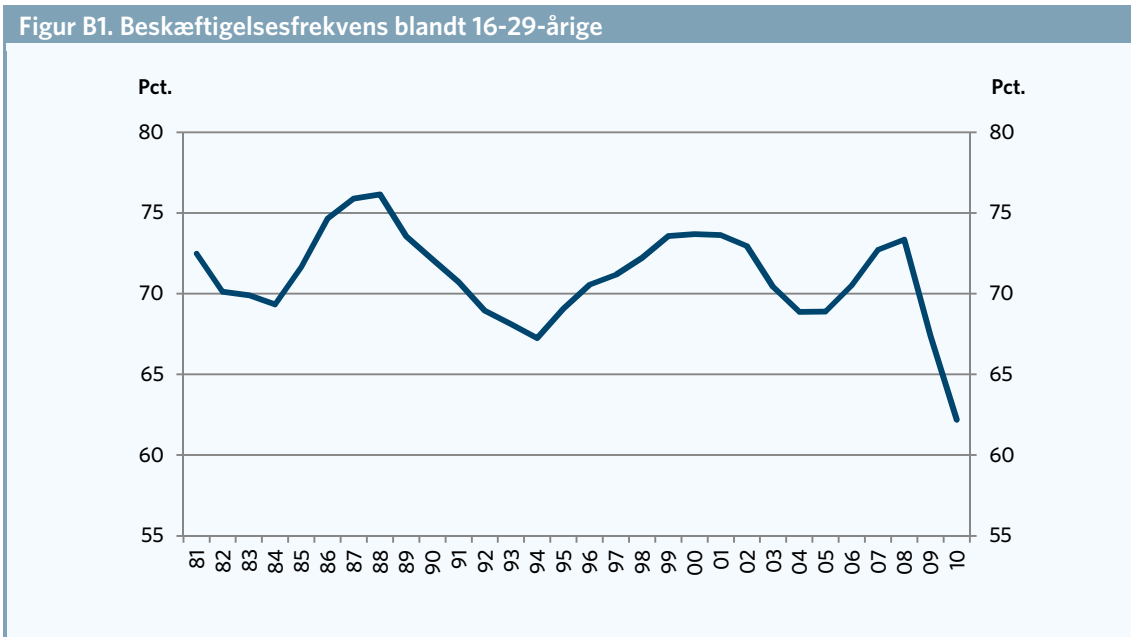
På den baggrund mener AE, at der bør indføres obligatoriske ungdomsuddannelser til alle unge. Det vil betyde, at man i fremtiden sikrer, at det laveste uddannelsesniveau udgøres af en faglært eller gymnasial uddannelse.

Samtidig vil en sådan ret og pligt til uddannelse sikre, at færre unge i fremtiden ender på sidelinjen uden arbejde eller uddannelse. Alle undersøgelser peger således på, at unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse, klarer sig bedre på arbejdsmarkedet end unge, der ikke får en ungdomsuddannelse. Det dækker blandt andet over, at de har højere indkomst, bedre jobsikkerhed og mindre risiko for at ende på offentlig forsørgelse.

Obligatorisk ungdomsuddannelse vil kræve nye og anderledes tilbud til de mest skoletrætte, der blandt andet bør indeholde mere praktisk indhold. Det er nemlig altafgørende at sikre, at de mange unge, der i dag ikke gennemfører en uddannelse, får motivationen til både at starte på og fuldføre en ungdomsuddannelse.

Bilag 1. Beskæftigelsesudviklingen ifølge RAS-statistikken

Som det fremgår af figur B1 er beskæftigelsesfrekvensen blandt de 16-29-årige i 2010 (november 2009) ifølge den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik(RAS) på det laveste niveau siden 1981 hvor statistikken startede. Det skal dog bemærkes, at der fra 2008 til 2009 er et databrud i RAS-statistikken som isoleret set indebærer, at faldet i beskæftigelsesfrekvensen fra 2008 til 2009 overvurderes. Det er ikke desværre ikke muligt at rense for dette databrud – men selv hvis det havde været muligt, ville beskæftigelsesfrekvensen blandt de unge med stor sandsynlighed stadig ligge på det laveste niveau siden 1981.

Anm.: Der er databrud fra 2008 til 2009 som følge af indarbejdelse af elndkomstregisteret.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS)